

en dat, als dus de gelegenheid bestond om geheime agenten over te brengen, prioriteit gegeven moest worden aan diegenen die een nauwkeurig beeld zouden kunnen geven van de sterkte van de Duitse strijdkrachten. Het doel van Broekmans missie was daarentegen, schreef Rabagliatti, 'almost entirely political and for the purposes of informing your Government of the attitude of parties and persons in Holland.' Bovendien: 'He is not taking with him any means of communication; he cannot even send back information of his achievements.'¹

Twee weken later, begin februari dus, werd de leiding van de CID aan kapitein Derksema en de verantwoordelijkheid voor de dienst aan de in een ziekenhuis liggende minister van Boeyen ontnomen. Van Boeyen was hier diep gegriefd door – zo gegriefd dat hij geruime tijd weigerde, het door de koningin ondertekende besluit te contrasigneren. 'Ik heb', schreef hij in mei '44 aan Gerbrandy², 'uit collegialiteit ter voorkoming van grotere moeite deze pil geslikt.'³ De Bruyne, reeds in functie als hoofd van het Bureau Voorbereiding Terugkeer, nam nu ook de leiding van de CID in handen. Veel voldoening zou hij er niet aan beleven.

'SOE-Dutch' vóór het 'Englandspiel'

Evenals de Centrale Inlichtingendienst begon de *Dutch Section* van de *Special Operations Executive* in de zomer van '40 als het ware vanuit het niet te opereren, zij het met dit verschil dat, terwijl de CID gebruik kon maken van de hulp van de *Intelligence Service* die ervaring had en bovendien op een grote naam kon bogen, *SOE-Dutch* deel uitmaakte van een organisatie die nog van de grond af moest worden opgebouwd. Laming, hoofd van de *Dutch Section*, begon met een schone lei. 'Er was niets', verklaarde hij aan de Enquêtecommissie.⁴

Lamings eerste taak was, contacten in bezet gebied te leggen. De eerste

¹ Rabagliatti's brief wordt aangehaald in de nota 'Regeling geheime organisaties in Nederland', 4 febr. 1942, van M. R. de Bruyne aan Furstner en Gerbrandy (*Eng.*, dl. IV b, p. 54). ² Brief, 19 mei 1944, van van Boeyen aan Gerbrandy (Collectie-H. van Boeyen, RvO). ³ De CID kende een afdeling, de Documentatiedienst, waar alle benoemingen en ontslagen in het overheidsapparaat in bezet gebied bijgehouden werden en gegevens betreffende NSB'ers werden genoteerd, dat alles hoofdzakelijk uit de Nederlandse pers. Deze dienst, geleid door een van de officieren van het vroegere GS III, kapitein C. M. Olifiers, bleef onder van Boeyen (binnenlandse zaken) ressorteren. ⁴ Getuige R. V. Laming, *Eng.*, dl. IV c, p. 430.